

Sygn. akt VII U 4975/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: sekr. sąd. Joanna Synak

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2018 r. w Gdańsku na rozprawie
sprawy B. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do odsetek

na skutek odwołania B. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 14 lipca 2017r. nr znak: (...), z dnia 13 października 2017r. nr znak: (...)

oddala odwołania

SSO Bożenna Zalewska

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lipca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział G. wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 25 października 2016 r. przyznał wnioskodawcy B. S. emeryturę od dnia 01 sierpnia 2015 r. tj. od daty określonej w wyroku (k. 152 akt ZUS)

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji w części, w jakiej organ rentowy nie przyznał na jego rzecz odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia do od dnia wydania pierwszej odmownej decyzji ZUS z dnia 7 grudnia 2015 r. do dnia wypłaty świadczenia (k. 2-3 akt sprawy)

Decyzją bez daty organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do wypłaty odsetek za z tytułu opóźnienia wypłaty emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ powołał się na treść art. 118 ustawy emerytalnej wskazując, że ze stanu sprawy wynika, że prawo do emerytury zostało ubezpieczonemu przyznane wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 25 października 2016 r. Prawomocny wyrok wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dniu 07 czerwca 2017 r. Przedmiotowym wyrokiem Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zakład wykonując prawomocny wyrok Sądu w postępowaniu zamiennym przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury i w dniu 21 lipca 2017 r. przekazał świadczenie za okres od 01 sierpnia 2015 r. do 31 lipca 2017 r. na rachunek bankowy. W związku z tym, według organu nie pozostawał on w zwłoce co do terminu wypłaty świadczenia (k. 160 akt ZUS)

Następnie, decyzją z dnia 13 października 2017 r. organ rentowy, uchylił decyzję wydaną bez daty i odmówił ubezpieczonemu prawa od wypłaty odsetek za z tytułu opóźnienia wypłaty emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ powołał się na treść art. 118 ustawy emerytalnej wskazując, że ze stanu sprawy wynika, że prawo do emerytury zostało ubezpieczonemu przyznane wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 25 października 2016 r. Prawomocny wyrok wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dniu 07 czerwca 2017 r. Przedmiotowym wyrokiem Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zakład wykonując prawomocny wyrok Sądu w postępowaniu zamiennym przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury i w dniu 21 lipca 2017 r. przekazał świadczenie za okres od 01 sierpnia 2015 r. do 31 lipca 2017 r. na rachunek bankowy. W związku z tym, według organu nie pozostawał on w zwłoce co do terminu wypłaty świadczenia (k. 161 akt ZUS).

Ubezpieczony złożył odwołanie od powyżej decyzji domagając się przyznania odsetek wskazując, iż wbrew uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, decyzja o przyznaniu emerytury nie została wydana w terminie ustawowym (k. 12-13 akt sprawy).

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań ubezpieczonego, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonych decyzji.

Dodatkowo organ wskazał, że choć prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego wpłynął do organu w dniu 07 czerwca 2017 r., ostatnią okolicznością w sprawie było złożenie przez ubezpieczonego oświadczenia o niepobieraniu zasiłku z PUP, które zostało złożone w dniu 13 lipca 2017 r. Należność przysługującą ubezpieczonemu za okres od 01 sierpnia 2015 r. do 31 lipca 2017 r. organ przekazał na rachunek ubezpieczonego w dniu 21 lipca 2017 r.

Sąd ustalił co następuje:

Wnioskodawca B. S. w dniu 04 sierpnia 2015 r. złożył wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 06 maja 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu prawa do wnioskowanego świadczenia z uwagi na brak 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W rezultacie prawo do tego świadczenia ustalono w toku postępowania sądowego. Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 25 października 2016 r. w sprawie VII U 1142/16 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 01 sierpnia 2015 r., stwierdzając jednocześnie, że organ nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd wskazał, że dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na jego prawo do wnioskowanego świadczenia. To orzeczenie Sąd oparł na przepisie art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Ubezpieczony nie zaskarżył powyższego rozstrzygnięcia.

Na skutek apelacji organu rentowego od tego wyroku w części odnoszącej się do ustalenia prawa do emerytury sprawę rozstrzygał Sąd Apelacyjny w Gdańsku, który wyrokiem

z dnia 17 maja 2017 r. sygn. akt III AUa 90/17 oddalił apelację pozwanego.

dowód: wniosek o emeryturę z dnia 04.08.2015 r. k. 1-4 akt ZUS, wyrok SO z 25.10.2016 z uzasadnieniem k. 28 i 31-35 akt sprawy VII U 1142/16, wyrok SA z 17.05.2017 r. z uzasadnieniem k. 69 i 74-88 akt sprawy VII U 1142/16

Akta emerytalne wnioskodawcy zostały zwrócone przez Sąd Apelacyjny Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. w dniu 07 czerwca 2017 r.

dowód: prezentata k. 125 akt ZUS

W dniu 13 lipca 2017 r. ubezpieczony złożył oświadczenie, że od 01 sierpnia 2015 r. do chwili obecnej nie pobierał i nie pobiera zasiłku z PUP i z MOPS oraz że wynagrodzenie otrzymywane przez niego z tytułu umowy zlecenia nie przekracza 70% średniej krajowej

dowód: oświadczenie z 13.07.2017 r. k. 147 akt ZUS

Wykonując prawomocny wyrok organ rentowy w dniu 14 lipca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział G. wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 25 października 2016 r. przyznał wnioskodawcy B. S. emeryturę od dnia 01 sierpnia 2015 r. tj. od daty określonej w wyroku. Termin płatności tego świadczenia ustalono na 20 dzień każdego miesiąca. Ta decyzja została przekazana do realizacji w dniu 19 lipca 2014 r., świadczenie za okres od 01 sierpnia 2015 r. do 30 czerwca 2017 r. ubezpieczony otrzymał wraz ze świadczeniem za lipiec 2017 r. w dniu 21 lipca 2017 r.

dowód: decyzja z 14.07.2017 r. k. 152 akt ZUS

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd w całości ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego i aktach sprawy VII U 1142/16, w szczególności wyroków Sądu I i II instancji wraz z uzasadnieniami.

Odwołanie wnioskodawcy B. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017.1383 t.j.) – organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Przy czym w ust. 1a, wskazano, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tego organu, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Równocześnie w ust. 3 tego przepisu postanowiono, że jeżeli na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 1, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy, albo datę przedstawienia tych dowodów. Z kolei w ust. 5 postanowiono, że wypłata świadczenia wynikająca z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Ponadto w przepisie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017.1778 t.j.) przyjęto, że jeżeli Zakład, w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego (...) nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Następnie w § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 12, poz. 104) ustalono, że odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia ich wypłaty. Przyjęto też zasadę, że odsetki wypłaca się z urzędu łącznie z wypłatą opóźnionego świadczenia (§ 4 ust. 1).

Przesłanką powstania obowiązku wypłaty odsetek jest zatem opóźnienie organu rentowego w ustaleniu prawa lub w wypłacie świadczenia, stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję emerytalno-rentową i przyznającym prawo do danego świadczenia, za które odpowiedzialność ponosi organ rentowy.

W rozpoznawanej sprawie bezsporne okazało się, iż wnioskodawca B. S. na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego Gdańsku z dnia 25 października 2016 r. sygn. akt VII U 1142/16 oraz prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 maja 2017 r. III AUa 90/17 uzyskał prawo do emerytury, począwszy od dnia 01 sierpnia 2015 r. Konieczność wystąpienia przez wnioskodawcę na drogę sądową spowodowała, że faktycznie dopiero po dwóch latach od daty złożenia wniosku na mocy orzeczenia sądowego ustalono mu prawo do emerytury.

Równocześnie w rozpoznawanej wówczas sprawie Sąd Okręgowy zmieniając odmowną decyzję stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. To orzeczenie stanowi rozstrzygnięcie prejudycjalne i wiąże sąd przy obecnym rozstrzyganiu sporu o odsetki za ewentualne opóźnienie w wypłacie świadczenia. W rezultacie w toku obecnego postępowania do rozstrzygnięcia pozostała jedynie kwestia czy organ rentowy w terminie ustawowym wykonał orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 maja 2017 r.

Uwzględniając powołany przepis art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS i okoliczności nin. sprawy Sąd przyjął, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji emerytalnej należy przyjąć nie dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego wraz z aktami sprawy tj. dzień 07 czerwca 2017 r., ale dzień 13 lipca 2017 r. kiedy to wnioskodawca złożył oświadczenie o niepobieraniu zasiłków dla bezrobotnych oraz z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, jak również że uzyskiwany przez niego przychód z tytułu umowy zlecenia nie przekracza 70% średniej krajowej. Wskazać bowiem należy, iż ta okoliczność jest niezbędna dla ustalenia prawidłowej wysokości świadczenia, jakie należało wypłacić ubezpieczonemu, albowiem pobieranie świadczeń o których mowa w oświadczeniu z dnia 13 lipca 2017 r. spowodowałoby zmniejszenie wysokości świadczenia należnego ubezpieczonemu za okres wsteczny.

Wskazać zatem należy, iż w ciągu 30 dni od tej daty organ rentowy miał obowiązek wydania merytorycznej decyzji. Tymczasem decyzja emerytalna została wydana w dniu 14 lipca 2017 r., a więc w ustawowym terminie.

Mając zatem powyższe na względzie Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem nie ma podstaw do przyznania mu ustawowych odsetek za okres tj. od dnia od 01 sierpnia 2015 r. do 21 lipca 2017 r.

Jeszcze raz podkreślić należy, iż w związku z prawomocnym rozstrzygnięciem zawartym w wyroku tut. Sądu z dnia 25 października 2016 r. w sprawie VII U 1142/16 w niniejszej sprawie zachodzi skutek powagi rzeczy osądzonej w myśl art. 366 k.p.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c. Oznacza to, że rozstrzygnięcie zawarte w tym orzeczeniu stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika. Sąd rozpoznając między tymi samymi stronami nowy spór musi przyjąć, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto to w prawomocnym wcześniejszym wyroku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r. I BU 2/11 oraz 16 września 2009 r. I UK 121/09). W konsekwencji w toku obecnego postępowania kwestia ewentualnych odsetek nie może być przedmiotem odrębnego postępowania dowodowego ani odmiennych ustaleń.

Dlatego też, na mocy powołanych przepisów i w zw. z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie.

SSO Bożenna Zalewska